

Előterjesztés

**Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2009. május 25-i ülésére**

Tárgy: Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése

Az előterjesztést készítette:

dr. Gazdag Judit
vezetői referens

Véleményezésre és tárgyalásra megkapta:

-

Törvényességi ellenőrzésre megkapta:

Muhariné Mayer Piroska
aljegyző

Kutasiné Nagy Katalin sk.
jegyző

**Előterjesztés Felsőlajos Község Önkormányzata
Képviselő-testületének 2009. május 25-i ülésére**

Tárgy: Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése
Ikt. szám: II/345/1/2009.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése előírja, hogy „a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít, melyet a Képviselő-testület megtárgyal”. Az értékelést meg kell küldeni a megyei gyámhivatalnak.

A 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. számú mellékletében megfogalmazza a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményeit. Az előterjesztés mellékletét képező beszámoló a jogszabály által meghatározott sorrendet követi az alábbiak szerint:

1. Település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira
2. Önkormányzat által nyújtott pénzügyi és természetbeni szociális ellátások
3. Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások
4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések
5. A gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatok
6. Felügyeleti szerv ellenőrzésének megállapításai
7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján
8. Bünt megelőzési program
9. Önkormányzat és civil szervezetek együttműködése

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2008. évre vonatkozó értékeléséből látható, hogy az önkormányzati gyermekvédelmi feladatok ellátása a gyermekvédelem területén dolgozó szakemberek, a hatósági feladatokat ellátók és a civil szervezetek megfelelő együttműködésével és összefogásával eredményes.

A fentiek alapján az alábbi határozat-tervezetet terjesztem a T. Képviselő-testület elé:

Határozat-tervezet

.../2009.(.....) ÖH

**Gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatok ellátásáról szóló beszámoló elfogadása**

Határozat

Felsőlajos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 149/1997.(IX. 10.) Kormányrendelet 10. melléklete tartalmi követelményeinek megfelelő, és az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló – az előterjesztés mellékletét képező - átfogó értékelést elfogadja.

Felelős: Képviselő-testület

Határidő: 2009. május 18.

Csordás László sk.
polgármester

Gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló

1. Demográfiai mutatók, különös tekintettel a 0-18 éves korosztályra

(készítette: Rostásné Rapcsák Renáta gyámügyi ügyintéző)

Lakosság száma és koreloszlása 2008. december 31-én

Település	Településtípus	Lakosság (fő)	0-3 éves korúak	4-6 éves korúak	7-14 éves korúak	15-18 éves korúak	0-18 éves korúak
Felsőlajos	Község	992	35	25	95	46	201

Forrás: Intézmények

Születések/halálozások száma:

	2006	2007	2008
<i>Születés</i>	8	6	8
<i>Halálozás</i>	7	5	4

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

(Készítette: Rostásné Rapcsák Renáta gyámügyi ügyintéző)

A Gyermekvédelemről és a Gyámügyi Igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény IV. fejezete rendelkezik a pénzbeli és természetbeni ellátásokról.

1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja, annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, pénzbeli támogatásnak és egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. A jogosultsági feltétel vizsgálata kiterjed törvényben meghatározott jövedelmi és vagyoni helyzetre is.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek száma kor szerint (2008. december)

Gyermekek száma (fő) /Kor	0-6	7-14	15-18	19-	Összesen
Gyermekek száma	5	14	8	3	30

Forrás: saját összeállítás

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** való jogosultság nem rendszeres pénzellátást jelent, hanem a jogosultság megállapítása esetén a normatív természetbeni kedvezmények-, valamint évente két alkalommal /július és november hónapban/ pénzbeli ellátás igénybevételére jogosít. 2008. év július hónapban 36 fő, november hónapban 28 gyermek részesült a gyermekvédelmi kedvezmény pénzbeli támogatásában, amelynek összege 2008. évben 5.500.-Ft volt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránt benyújtott kérelem elutasítására 2008. évben nem került sor.

2008. évben **kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban** nem részesült gyermek. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített családok száma a gyermekek száma szerint (2008. december)

Gyermekek száma	1	2	3	Összesen
Családban nevelkedők száma	3	4	3	10
Egyedülálló szülő	5	1	1	7

Forrás: saját összeállítás

Felsőlajoson 2008. évben összesen átlagosan 30 gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ami összesen 17 családot érintett. Az érintett családok száma az elmúlt évekhez képest csekély mértékben ugyan, de csökkent.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerint a jogosultság megállapításakor

Megnevezés	Egy főre jutó családi jövedelem			Összesen
	a nyugdíjminimum felét nem éri el	a nyugdíjminimum fele, ill. annál több, de a nyugdíjminimumot nem éri el	a nyugdíjminimumot eléri, ill. meghaladja	
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	1	12	17	30

Forrás: saját összeállítás

A kedvezményben részesülő gyermekek családjának 3%-ában – a jogosultság megállapításakor - az egy főre jutó jövedelem nem érte el az öregségi nyugdíjminimum felét, ami 2008.01.01.-től 14.250.- Ft volt, azonban a korábbi évektől eltérően jelentősebb volt azoknak a családoknak a száma, ahol az egy főre jutó családi jövedelem elérte, ill. meghaladta a 28.500.- Ft-ot. Az elmúlt évben az öregségi nyugdíjminimum összege 28.500.-Ft volt. A családok 40%-ában a nyugdíjminimum 50%-a feletti összeget elérte a családban az egy főre jutó jövedelem, de a nyugdíjminimum összegét nem. A kedvezményben részesülő családok 57%-ában az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimumot eléri, de családban, nem tartósan beteg v. súlyosan fogyatékos nevelkedő kiskorúk esetében a 35.625.- Ft-ot nem éri el az egy főre jutó havi jövedelem összege.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról szóló 20/1997.(II.13.) Korm. rendelet 12/H.§.(2) bekezdéséből származott kötelezettség alapján a jegyző nyilvántartást vezet a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről** és tanulókról. Halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül a gyermek, ha védelembe vett, ill. rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és a törvényes felügyeletet ellátó szülője, ill. szülei legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezték be sikeresen. A szülők erről a tényről önkéntesen nyilatkoznak. 2008. évben, a fenti kormányrendelet szerinti nyilvántartás alapján a településen 6 gyermek minősült halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek további kedvezményekben is részesülhetnek, mint például az **ingyenes tankönyv** és **ingyenes intézményi étkeztetés**. Ingyenes tankönyvellátásban részesülnek továbbá a három és többgyermekes családok gyermekei, valamint a tartósan beteg és fogyatékos gyermekek.

Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülő gyermekek száma (2008.)

Intézmény/ jogcím	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő /ingyenes/	Tartósan beteg vagy fogyatékos /50% kedvezmény/	3 és többgyermekes család gyermeke /50% kedvezmény/
Óvodai étkeztetés	9 fő	6 fő	11 fő
Iskolai étkeztetés	10 fő	3 fő	20 fő

Forrás: Intézmények

A Fekete István Általános Iskola Felsőljajosi Tagintézményében és a Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda Felsőljajosi Tagintézményében a **gyermekétkeztetés** feladatát a Lajosmizsei Kollégium illetve a Lajosmizsei Központi Óvoda látja el.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

(Készítette: Rostásné Rapcsák Renáta gyámügyi ügyintéző)

Felsőljajos Község közigazgatási területén intézményfenntartói társulás keretében történik a személyes gondoskodást nyújtó feladatok ellátása. A társulás pontos neve: Lajosmizse és Felsőljajos Gyermekjóléti és Szociális Feladatellátó Társulás, amelynek székhelye Lajosmizse. A feladatot Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye látja el.

Az intézményfenntartói társulás tagjai jó kapcsolatot tartanak fenn egymással. A gyermekvédelmi és családsegítői jelzőrendszeri tagok folyamatos kapcsolattartással és jó együttműködéssel hatékonyan tudják kezelni a problémák elkerülését, és a felmerült problémák kezelését.

Felsőljajos településen egy gyermek és családja részesül alapellátásban. A családot folyamatosan látogatja a családgondozó, a szülők együttműködők, mindent megtesznek a gyermek egészséges testi és lelki fejlődéséért, azonban szükségük van folyamatosan életvezetési tanácsokra.

A településen egy lakos részesült családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozásában. A gondozás az elmúlt évben megszűnt.

3.1. Gyermekjóléti Szolgálat

(készítette: Darányiné Tóth Enikő, a Gyermekjóléti Szolgálat vezetője)

I. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

1. Célja

A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi- és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

2. Feladata

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja:

- a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi- és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal szervezési (szervező tevékenység), szolgáltatási (ellátások közvetítése) és gondozási (ellátások teljesítése) feladatokat végez.

3. Szervezeti forma

2008. év második felében az intézményen belül szervezeti átalakítás kezdődött el, mely jelenleg is tart. Az új szervezeti forma létrehozásának indoka, hogy az intézményi dokumentáció aktualizálása vált szükségessé a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény többszöri módosítása, és az ez alapján végrehajtott jogszabályi változások átvezetése miatt.

Változást hozott a Képviselő-testületnek az a döntése is, hogy a szolgálat új helyre történő költözéséről döntött, mely szükségessé tette a működési engedély módosítását.

A gyermekjóléti szolgálat (önálló szakmai egység) feladatai körébe tartozó gyermekjóléti szolgáltatás, amely szakmai egység a Szociális Alapszolgáltatási Központhoz integráltan működik. Élén önálló vezető áll, a gyermekjóléti szolgálat vezetője. Az intézmény szervezeti ábráját, és a gyermekjólét ebben elfoglalt helyét az SzMSz szabályozza. A szakmai egység munkavállalói feletti munkáltatói, vezetői, ellenőrzési jogosultságokat, kötelezettségeket, a jogkörök elhatárolását, a helyettesítés rendjét az intézményi szakmai program Szervezeti és működési kérdések rész és az SzMSz tartalmazza.

4. Működési terület

A Gyermekjóléti Szolgálat működési területe Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területe.

5. Ellátottak köre, az igénybevételének módja

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről – 6. § (1) bekezdése alapján, az 1997. évi XXXI. törvény – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról – 39. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatást úgy kell szervezni, hogy az – szükség esetén – kiterjedjen a településen vagy településrészen élő valamennyi gyermekre. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást –lehetőség szerint- a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

Az ellátottak köre Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területén élő 0-18 éves gyermekek. Számuk 2008-ban: Lajosmizsén 2518 fő, Felsőlajoson 235 fő.

A gyermekjóléti szolgáltatás hatékony megvalósulása érdekében tevékenységünk nem csak a gyermekekre terjed ki, hanem azok környezetére, családtagjaira is. A szolgálat családgondozói személyes segítő kapcsolat keretében, a családot komplex egységként kezelve, a szociális munka módszereinek és eszközeinek összetett módon való felhasználásával védik a kiskorúak jogait, érdekeit.

A gyermekjóléti alapellátás igénybevétele térítésmentes.

A gyermekjóléti alapellátás igénybevétele önkéntes. Amennyiben a gyermek veszélyeztetettsége alapellátás keretében nem szüntethető meg, a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi, javaslattal élhet a személyes gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedésre:

- a jegyzőnek a gyermek védelembe vételére, illetve ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- a városi gyámhivatalnak a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére vagy nevelésbe vételére.

6. Személyi feltételek

1 fő szolgálatvezető általános szociális munkás és tereptanári végzettséggel, valamint szociális szakvizsgával

2 fő családgondozó: 1 fő általános szociális munkás végzettséggel
1 fő személyi segítő végzettséggel, negyed éves szociálpedagógus hallgató

Megbízási szerződéssel: 1 fő jogász jogász végzettséggel

Szakképzettségi arány: 100%

6.1. Továbbképzések

A Kapocs Segítő Szolgálat (módszertani intézmény) által szervezett előadásokon rendszeresen részt vesznek a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai. 2008. év témái voltak: jogszabályi változások, különös tekintettel az új adminisztráció, adatlap rendszer bevezetésére; migráció, emberkereskedelem, prostitúció a gyermekvédelem rendszerében; esetszegbeszélés; képzések; aktuális információk, felmerülő kérdések megvitatása.

Kecskemét és Térsége Többcélú Társulás keretein belül a szolgálat munkatársai minden hónapban egy-egy alkalommal csoportos- és egyéni esetszegbeszélésen vettek részt.

7. Tárgyi feltételek

Az intézmény telephelye, a Lajosmizse, Dózsa György út 123. szám alatti ingatlan adott helyet a gyermekjóléti és a szociális ellátásoknak. Itt a feladatokhoz szükséges tárgyi környezet minimum szintjén volt csak biztosított.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2008. november 1-től az intézmény székhelyén Lajosmizse, Dózsa György út 104-106. szám alatt működik.

Az Egészségházban történő elhelyezéssel a gyermekjóléti szolgáltatás továbbra is a város központjában, könnyen megközelíthető helyen található. Az épületbe bejutás, majd az épületen belüli közlekedés akadálytalan, mert 2008-ban megvalósult az épület földszintjének fizikai és info-kommunikációs akadály-mentesítése. A Szolgálat helyét névtábla, útbaigazító

jelek, információs táblák, helyszínrajz jelzi. A vakok-és gyengén látókat Braille feliratok, vezetősáv, csomópontokat jelző burkolat, elvihető, kitapintható térkép segíti a tájékozódásban. A siketek és nagyothallók részére rendelkezésre áll az indukciós hurok. Az idős, kerekesszékkal érkezők, vagy gyermekes, babakocsival érkező családok épületbe jutását megkönnyíti az automatikusan nyíló ajtó, a rámpák, kapaszkodók, korlátok, a csúszásmentes, akadálytalan környezet. A mozgáskorlátozottak részére táblával jelölt parkoló biztosított.

A kliensek fogadása az épület földszintjén kialakított 2 db interjú szobában történik. Az interjú szobában a szolgáltatás igénybevételének ideje alatt csak a családgondozó, illetve a tanácsadó, valamint a segítséget igénylő személy, család vagy csoport tartózkodik, és folyamatosan biztosítottak a bizalmas beszélgetés körülményei. A munkaszobához közeli interjúszobákban biztosítottak az asztalok, székek, tároló helyek, Internet elérés lehetősége, telefon, számítógép, és az irodai fogyóeszközök.

Az interjúszobákat a Családsegítő Szolgálat és a RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat is használja, mindegyik szolgálat eltérő rendelkezésre állási időben.

A szolgáltatást igénybevevők kultúrált körülmények között várakozhatnak, ahol rendelkezésre áll a várakozó helyiség, indukciós hurok, pihenő helyiség, büfé, székek, asztalok, női, férfi illemhely, mozgáskorlátozottak részére külön WC.

A két szintes épület felső emeletén található a munkatársak munkaszobái (3db). Az ajtón belépve a középső irodába jutunk, melyből balra a szolgálatvezető szobája (külön bejáratral is megközelíthető) jobbra a családgondozók szobája található. Így a munkavégzés feltételei, illetve zavartalan körülményei maximálisan biztosítottak. Mindezekhez tartozik még egy raktár funkciót betöltő kicsi elkülönített rész. A szobákban minden személynek van íróasztala, széke, zárható szekrénye, telefon, internet, számítógép. Az igazgatóságon igénybe vehető fénymásolási és faxolási lehetőség. A felső szinten az intézmény dolgozói részére illemhelyiség is megtalálható.

Az emeleti részen ~ 50 m² nagyságú tárgyaló szolgál a jelzőrendszeri értekezletek, a szakmai tanácskozások, az esetmegbeszélések számára.

A terepmunkára rendelkezésre áll nem kizárólagosan használt 2 db szolgálati kerékpár és a 2006-ban vásárolt FORD Transit mikro-busz. A gépjármű megfelelő állapotú, jól szolgálja a szociális és gyermekjóléti közszolgáltatásokat.

Felsőlajos tekintetében Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatal Felsőlajosi Kirendeltségen az Iskola utca 12. szám alatt van lehetőség a szolgáltatásnyújtásra. A Kirendeltség a község központjában helyezkedik el, könnyen megközelíthető helyen. Nem kizárólagos használatra, de a munkavégzést nem zavarva rendelkezésre áll kliensváró-fogadó szoba, asztal, szék, fénymásoló, telefon, fax, számítógép és Internet.

8. Jogszabályi háttér

Törvényi háttére:

- 1997. évi XXXI. törvény – A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 281/1997. (XII.23.) Kormányrendelet- A gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodást nyújtó intézmények működésének engedélyezéséről

- 149/1997. Kormányrendelet- A gyámhatóságról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

Egyéb szabályozása:

- Az Intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata
- A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai programja
- Munkaköri leírások
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

II. A gyermekjóléti szolgáltatás működésének tapasztalatai

1. Gondozás

1.1. Gondozásban lévők száma

A gondozásban lévő gyerekek száma összesen: 138 fő

- alapellátásban: 77 fő
- védelembe vett: 40 fő
- családba fogadott: 1 fő
- átmeneti nevelt: 19 fő
- ideiglenesen nevelésbe vett: 1

1.2. A gyermekek veszélyeztetettségének okai

- anyagi problémák (alacsony jövedelem, munkanélküliség, nehéz megélhetési körülmények)
- lakáskörülmények (minimális komfortfokozat, lakhatás minimális feltételeinek hiánya, gettósodott városrészek)
- nem megfelelő életvitel (szülői elhanyagolás, szenvedély, betegségek)
- családi problémák (szülők közötti kapcsolat megromlása, válás, családtagok közötti nem megfelelő kommunikáció)
- fejlődési rendellenességek
- tanulási, mentális, viselkedési zavarok, agresszív magatartásformák

1.3. A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

A szolgálat minden hónap első szerdáján, telephelyén megtartotta a jelzőrendszeri értekezletet. A jelzőrendszeri tagoknak minden alkalommal írásos meghívót küldtünk, az értekezletről emlékeztetőt és jelenléti ívet készítettünk. A jelzőrendszeri tagok mindegyike szinte mindig képviseltette magát a havi értekezleteken. A szolgálattal való kapcsolatuk szoros és jó. A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működése a szakmai szabályoknak megfelel.

A téma problémás esetek megbeszélése, együttgondolkodás, javaslattevés a veszélyeztetettség megelőzésére, megszüntetésére és a gyermeknek a családjában történő nevelkedésének elősegítésére. Aktuális információk, a gyermekvédelmi munkát elősegítő tudnivalók, teendők megvitatására is sor került.

2007. év végén témaként megjelent a gyermekek (különös tekintettel a veszélyeztetettekre) szabadidejének hasznos eltöltésére történő megoldási alternatívák keresése, a szenvedélybetegekkel való foglalkozás lehetőségei, mellyel 2008-ban is foglalkoztunk.

1.3.1. A szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása

2008. évi családlátogatások száma: 503 alkalom.

A családgondozók tevékenysége nagy részben a családi környezetben történik, erre utal a családlátogatások magas száma is.

Fontos a bizalmi légkör kialakítása a hatékony munka érdekében. A családtagok otthonukban, saját személyes szférájukban könnyebben megnyílnak. A rendszeres látogatás tapasztalatai sok információt hordoznak a családdal érintett szakemberek (szociális munkások, védőnők, pedagógusok, gyermekvédelmi felelősök, orvosok) számára, segítve ezzel munkájukat az ügyfelek érdekében.

A szolgálat munkatársai a jelzőrendszer tagjaival együttműködve is végez terepmunkát.

Legtöbb családlátogatást a Védőnői Szolgálattal közösen bonyolítunk le, együttműködésünk maximálisan megfelelő, napi szinten tartjuk a kapcsolatot. Közösen segítjük, támogatjuk, tanácsokkal látjuk el a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyákat.

A szolgálatnál nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek egészséges, megfelelő fejlődése érdekében közösen segítjük a szüleiket.

- Az életviteli problémák megszüntetése érdekében tanácsokkal látjuk el őket (pl. a felhalmozódó tartozások, az alapvető létfenntartási gondok kezelésére pénzbeosztási tanácsokat adunk, a kismamák számára munkalehetőségeket közvetítünk, a munkába állást viszont hátráltatja 3 éves kor alatti gyermekük felügyeletének megszervezése).
- Az egészségi állapot javítása, illetve megőrzése érdekében a tanácsadáson túl közvetítjük számukra a szükséges szolgáltatásokat (pl. alkoholbeteget és hozzátartozójukat a RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálathoz irányítjuk).
- Helytelen gyermeknevelési- gondozási szokások feltérképezése, feltárása után a védőnőkkel együttműködve speciális szolgáltatáshoz juttatjuk, tanácsadást nyújtunk az érintettek számára (pl. következtelen nevelési módszerekből adódó iskolakerülés kezelése pszichológushoz, Nevelési Tanácsadóhoz való szervezéssel; gyermek időjárásnak-, higiéniai szempontoknak nem megfelelő öltözete észlelésekor intenzív családlátogatás során tájékoztatjuk, tanácsokkal látjuk el a szülőt ennek pozitív irányú megváltoztatására)...

1.3.2. Oktatási-nevelési intézmények gyermekvédelmi felelőseivel való együttműködés

Az oktatási-nevelési intézmények gyermekvédelmi felelőseivel is látogatunk családokat, kiemelten az iskolával. Főleg a magas és igazolatlan iskolai hiányzások megszüntetése miatt, a szülők és az iskola között kialakult együttműködésének hiányának kiküszöbölése végett, a szolgálatnál gondozásban lévő eseteknél.

Az óvodai gyermekvédelmi felelőssel való családlátogatások elsődleges oka is főleg a gyermek hiányzásából, tankötelezettség mulasztásából történt.

A kollégiumi nevelőkkel is az év folyamán felmerülő problémák esetén közösen léptünk fel a gondok megszüntetése érdekében.

1.4. A családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása

Az elmúlt évhez hasonlóan továbbra is egyik legnehezebb feladataink közé sorolnám a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítését. Együttműködés keretében a szolgálat családgondozója a szülőket támogatja a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában. Személyes segítő kapcsolat keretében a szülőket támogatjuk szociális és egyéb ellátásokhoz való hozzájutásban, ügyeik intézésében, lakáskörülményeik

rendezésében, életvezetési-, gyermeknevelési ismereteik gyarapításában, a szülő-gyermek kapcsolat helyreállításában, megtartásában. Alapvető a szolgálat és a szülő közötti együttműködés, amely sok esetben nem valósul meg. A lakáskörülményeik rendezetlenek, állandó jövedelemmel nem rendelkeznek vagy csak a saját fenntartásukra éppen elegendővel, életvitelük nem megfelelő, devianciák sora jelenik meg náluk, mindezek nem teszik őket alkalmassá a gyermeknevelésre. A halmozottan jelentkező problémák és az együttműködés hiánya szinte lehetetlenné teszi számunkra, az ilyen ügyek pozitív kimenetelét.

Összesen 19 átmeneti nevelésben lévő gyermek szüleit gondozzuk. Ez a szám magasabb lenne az Általános Iskolai Kollégium nélkül. Az intézmény hét közben teljes körű ellátást biztosít, emellett a gyermekvédelmi alapellátás hiányosságait pótlandó egyes átmeneti otthoni feladatokat lát el. Szerepe az idők során változott, funkciója igen sokrétű. Elsődleges ezek közül a nevelő-oktató funkció, emellett fontos még a szociális, a szocializációs, az életmód mintaadó, a felzárkóztató-tehetséggondozó és a gyermekvédelmi funkció. Ez utóbbi szerepkörben látja el a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, fogyatékos, nehezen nevelhető, deviáns viselkedésű gyermekek gondozását.

1.5. Ügyfélforgalom

Az adminisztráció alapján a gyermekjóléti szolgáltatást igénybevevők száma: 220 fő, 2225 alkalommal.

- Hozott, elsődleges problémák típusai:
  - Életviteli: 91
  - Gyermeknevelési: 266
  - Lelki: 23
  - Anyagi: 212
  - Foglalkozás: 75
  - Egészségügyi: 62
  - Családi: 165
  - Ügyintézésben segítségkérés: 296
  - Információkérés: 115
  - Egyéb: 920
- Esetkezelés jellege:
  - Tanácsadás: 108
  - Ügyintézésben segítségnyújtás: 563
  - Információnyújtás: 209
  - Továbbirányítás: 120
  - Segítőbeszélgetés: 239
  - Gondozásba vétel: 21
  - Védelembe vételi tárgyalás: 26
  - Családlátogatás: 503
  - Egyéb: 436

A hozott problémák típusai közül az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is jellemző az anyagi jellegűek, ügyintézésben segítségkérések, információkérések. Ezek esetkezelése segélyek intézéséből, hivatalos okmányok pótlásából, tanácsadásból és segítőbeszélgetésekből áll. Az ügyfél által elmondott probléma mögött az esetek jelentős többségében több megoldásra váró gondot is feltárnak a családgondozók, így szakmai munkánk összetett és személyre szabott.

1.6. A szakmai munka tapasztalatai Felsőljai községben

A terepmunka és az ügyfélforgalom tapasztalatai, tendenciái hasonló képet mutatnak, mint Lajosmizsén. A családok jelentős része anyagi problémával küszködik, segítjük őket a megfelelő ellátások hozzájutásában, hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtással, információnyújtással.

A felsőlajosi oktatási-nevelési intézmény gyermekvédelmi felelőseivel sikerült jó kapcsolatot, együttműködést kialakítani. A jelzőrendszeri értekezleten általában jelen vannak.

Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatal Felsőljai Kirendeltségének gyámügyi előadójával továbbra is megfelelő a kapcsolatunk. Összességében a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer gyorsan és hatékonyan működik a szakemberek szoros együttműködésének köszönhetően.

A szolgálat munkája itt is nagyobb részben a családi környezetben történik. Az esetek szülői elhanyagolásból, életviteli gondokból fakadnak.

Gondozásban lévő gyermekek száma összesen: 6 fő

- alapellátásban: 1 fő
- védelembe vett: - fő
- átmeneti nevelt: 5 fő

2. Szolgáltatás

2.1. Változások

A 2007. évi intézményi költségvetésből két szolgáltatás finanszírozása anyagi okok miatt kikerült. A törvény által előírt feladataink elvégzésére eszköztárunk eddig is szűkös volt, ami a pszichológiai-, és a pedagógiai tanácsadás megszüntetésével tovább szűkült, hiányuk jelentősen érezhető.

A szolgáltatások bővítését pályázati úton tervezzük megvalósítani.

2.2. Jogi szolgáltatás

A jogász heti öt órában tevékenykedik.

Az elmúlt időszakban jogi tanácsadás céljából 10 ügyfelet irányítottunk hozzá. Okai: válás, gyermek elhelyezés, gyermektartásdíj megállapítása, ingatlan árverezéssel kapcsolatos problémák voltak.

2.3. Iskolai szociális munka

A 2004. évi Gyermekvédelmi Konferencia javaslataként megfogalmazódott az iskolai szociális munka megszervezése a szolgálat részéről az iskolában. 2004. őszétől heti rendszerességgel, minden kedden 11 óra 30 perctől 13 óra 30 percig ügyeletet tartunk az oktatási intézmény által biztosított teremben.

Szoros, jó együttműködésen alapuló munkakapcsolatot sikerült kialakítani a gyermekvédelmi felelőssel, pedagógusokkal, így szinte rögtön tudomást szerzünk a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekekről, így az azonnali közös intézkedéseink hatékonyabbá teszi munkánkat. Egy-egy ügy kapcsán közös családlátogatást tettünk. Az iskolában több alkalommal eszmegbeszélést folytattunk le a szülőt és gyermekét is bevonva a problémák megoldása miatt.

A szolgálatnál nyilvántartott gyermekekkel és szüleikkel is találkozunk itt. Segítőbeszélgetésekkel, tanácsadásokkal, információnyújtással, különböző szolgáltatásokhoz való közvetítéssel (pl.: családsegítés) segítjük őket.

2.4. Szenvedélybeteg-segítő szolgáltatás

A RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat munkatársa 2007. szeptemberétől kéthetente egy alkalommal 9 óra 30 perc és 13 óra 30 perc között az egészségházban ügyfélfogadást tart szenvedélybetegek, illetve hozzátartozóik megsegítése érdekében. Szolgáltatásuk igénybevétele önkéntes és térítésmentes.

A jelzőrendszeri tagokkal és az intézmény családgondozóival munkánk hatékonyságának növelése érdekében szoros kapcsolat és kiváló együttműködés alakult ki.

3. Szervezés

3.1. Szakmai szervező tevékenység

- Az elmúlt évek hagyományainak megfelelően 2008. augusztus első hetében negyedik alkalommal a lajosmizsei -elsősorban a gondozott- gyermekek számára szabadidő hasznos eltöltésére tábort szerveztünk. A programok között kézműves foglalkozások (gyöngyfűzés, gyöngyvasalás, barátság karkötő készítése, üvegfestés) szabadtéri játékok, közös sütés, látogatás a helyi rendőrségnél szerepeltek. 23 gyermek vett részt.
- A települési önkormányzat részére szociális gyermekétkeztetés céljából nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól szóló, 5/2008. (IV.22.) Kormányrendelet a Gyermekjóléti Szolgálatok közreműködésével lehetővé tette a rászoruló gyermekek számára a nyári étkeztetés megszervezését. Ez alapján 150 lajosmizsei gyermek számára tudunk biztosítani harmincnolc napon keresztül napi egyszeri meleg étkeztetést, 1.575.000,-forint állami támogatásból.
- Lajosmizse Város Önkormányzatának segítségével, közreműködésével lehetővé vált, hogy a krízisbe került családokat, akik átmenetileg valamilyen oknál fogva létfenntartási gondokkal küszködnek, természetbeli adományokkal segítsük őket minél gyorsabban. Öt, váratlanul nehéz helyzetbe került éhező család kapott tartós élelmiszer csomagot.
- Az elmúlt éveknek megfelelően a szolgálat munkatársai részt vettek az intézmény hagyományában: rendezvényeken, ünnepeken.
- A Gyermekjóléti Szolgálat törvényi kötelezettségének eleget téve 2008. március 31-én megrendezte a Gyermekvédelmi Konferenciát, melynek konkrét témája volt a gyermekkori devianciák, hangsúlyt fektetve a kiskorúak, illetve fiatalok által elkövetett bűncselekményekre és áldozattá válására. A szakmai tanácskozás célja a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve a jelzőrendszer éves működésének átfogó értékelése, a település gyermekjóléti alapellátásának áttekintése, szükség szerint javaslatok megtétele volt. A Konferenciát széles érdeklődés övezte, minden gyermekvédelemben érintett szakember, intézmény képviseltette magát. Tartalmas előadások hangzottak el és zárásként a jelenlevők megtették javaslataikat, nyilatkozataikat.

4. Szakmai kapcsolatok

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése. A szolgálat kezdeményezi, szervezi és összehangolja a Gyvt. 17. §-ban meghatározott, valamint más érintett személyek és szervezetek részvételét a gyermekvédelem rendszerében.

A szolgálat széles körű kapcsolati hálóval rendelkezik.

Intézményen belül:

- Családsegítő Szolgálat
- Védőnői Szolgálat
- Gondozási Központ

Intézményen kívüli:

- oktatási-nevelési intézmények és gyermekvédelmi felelősei
- gyermekorvosok, más egészségügyi szolgáltatók
- Lajosmizse Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatalának munkatársai, Gyámhivatala
- Kecskeméti Pro Homine Alapítvány Támogató Szolgálata
- Támasz Támogató Szolgálat
- Kapocs Segítő Szolgálat
- Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala
- Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálata és Gyermekotthonai
- Nevelési Tanácsadó, Bács-Kiskun Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Lajosmizsei Rendőrőrs
- SOS Gyermekfalu és Ifjúsági Ház
- Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára
- Kecskemét és Térsége Többcélú Társulás...

III. Zárzó

A Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai nagy elhivatottsággal, szakmai tudásuk legjavát adva, a vonatkozó jogszabályok, intézményi szabályzatok ismeretében tevékenykednek a gyermekvédelemben érintett szakemberekkel, intézményekkel és civil szervezetekkel együttműködve a gyermekek jogainak érvényre juttatása-, megfelelő felnövekedése érdekében. Ezen gondolatokat a jövő nemzedékéért érzett felelősségtudat vezérli.

A munkánkhöz adott segítséget valamennyi közreműködőnek és segítőnek ez úton tisztelettel megköszönjük.

3.2. Oktatási intézmények gyermekvédelmi tevékenysége

3.2.1. Óvoda:

(készítette: Kocsis Györgyné óvodavezető)

A gyermekvédelmi törvény a prevenciót, vagyis a megelőzést első helyre teszi, mint kötelezettséget a szakemberek számára. Az észlelt problémát már kezdetben megpróbáljuk megoldani, megelőzve ezzel azt, hogy a probléma súlyosbodjon.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott módon, alaptevékenységként látja el az óvoda a gyermekvédelmi feladatokat.

Helyzetelemzés

Az intézmény neve: Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda

Az intézmény székhelye: Lajosmizse, Attila u. 6.

Tagintézménye: Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvodájának
Felsőlajosi Tagintézménye, Felsőlajos Óvoda u. 2.

A Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda (Lajosmizse, Attila u. 6.), mint székhely intézmény két telephely intézménnyel: 1. Lajosmizse, Rákóczi u. 26.

2. Lajosmizse, Szent L. u. 19. működik.

2008. októberi statisztika alapján a gyermeklétszámok az alábbiak szerint alakultak:

- Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda, mint székhely intézmény: **229 gyermek**
telephely intézmény **56 gyermek**
telephely intézmény **40 gyermek**

- Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda Felsőlajosi Tagintézménye: **50 gyermek**

2008. december 31-ig még 6 kisgyermek érkezett intézményünkbe (2008. december 31-ig töltötték be a 3. életévet)

- 4 kisgyermek székhely intézménybe

- 2 kisgyermek a rákóczi úti telephelyre

Az óvodavezető felelős az óvoda gyermek, - és ifjúságvédelmi rendszerének működéséért.

A székhely és telephely intézményben 1 fő; a tagintézményben is 1 fő gyermekvédelmi felelős látja el a gyermekvédelmi feladatokat. Munkájukat az óvodapedagógusok segítik.

Az óvoda feladatai

Az óvodai nevelés és gondozás épít a gyermekét következetesen nevelő szülő munkájára. Sokat számít az a szerető figyelem, amely a családban körülveszi a gyermeket.

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik. A gyermekek jogait megkülönböztetés nélkül, a gyermeknek vagy szüleinek vagy képviselőjének faja, színe, neme, nyelve, vallása, politikai vagy más véleménye, nemzeti, nemzetiségi vagy

társadalmi származása, vagyoni helyzete, cselekvőképtelensége, születési vagy egyéb helyzete szerinti különbségtétel nélkül kell biztosítani.

A gyermek kötelezettségei

A gondozás és nevelés érdekében szülőjével vagy más törvényes képviselőjével, gondozójával működjön együtt.

A szülők jogai és kötelezettségei

A felelősség a gyermek neveléséért és fejlődésének biztosításáért elsősorban a szüleikre, illetőleg adott esetben a gyermek törvényes képviselőire hárul – különösen a lakhatásra, étkezésre, ruházattal való ellátásra, valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutás biztosítására. Ezeket a cselekedeteiket mindenekelőtt a gyermek mindenek felett álló érdeke kell vezesse.

A gyermek szülője jogosult arra, hogy a gyermek nevelkedését segítő ellátásokról tájékoztatást, a reá háruló felelősség gyakorlásához, neveléséhez segítséget kapjon. A szülőknek közös felelősségük a gyermek nevelésében és fejlődésének biztosításában.

A gyermek szülője:

- Ha a törvény másként nem rendelkezik, jogosult és köteles gyermekét annak személyi és vagyoni ügyekben képviselni.

A szülő

- o köteles gyermekével együttműködni és emberi méltóságát tiszteletben tartani
- o köteles gyermekét az őt érintő kérdésekről tájékoztatni
- o köteles gyermekének jogi gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni
- o köteles a gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni
- o köteles a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel együttműködni

A pedagógusok jogai és kötelezettségei:

A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy:

- o személyét mint a pedagógusközösség tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék;
- o a nevelési, illetve pedagógiai program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit megválassza;
- o a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket;
- o saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő-, illetve nevelő-oktató munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy készítené a gyermeket, tanulót; irányítsa és értékelje a gyermekek, tanulók munkáját.

A szakembereknek az észlelés során nemcsak a gyermekeket, a családokat, hanem a közösséget és a felnőtteket is érintő figyelemmel kell kísérni, és tapintatos, segítő szándékával kell alakítani a minél sikeresebb nevelést.

Szükséges figyelni a gondozást, a nevelést, a válást, az érzelmi biztonságot vagy annak hiányát, az értelmi fejlettséget, a szorongást, a kötődést, a gátlásokat, a beilleszkedési nehézségeket, a szocializáció folyamatát, a szülő elfoglaltságát, a családlétszámot.

Figyelni kell továbbá a kettős nevelésre, a gyermek játékaire, közösségi kapcsolataira, az alvászavarokra, az evészavarra, a szociális érettségre vagy éretlenségre és arra, ha tanköteles kora ellenére nem jár óvodába.

Abban az esetben, ha a gyermek veszélyeztetettségét észleljük, kötelezettségünk a magunk eszközeivel-, gondozási tanácsokkal, pedagógiai eszközökkel – ezt elhárítani, illetve amennyiben ez sikertelen marad, jelezni a gyermekjóléti szolgálat felé. Feladatunk azonban a jelzéssel nem ér véget, hiszen a gondozási folyamatban részt kell vállalni, a feladat megoszlik a Családgondozó és az intézmény munkatársai között.

A gyermekvédelmi törvény újszerűsége sok lényeges vonásán túl abban rejlik, hogy a prevenciót, vagyis megelőzést első helyre tette, mint kötelezettséget a szakemberek számára. Óvodapedagógusaink és a gyermekvédelmi felelősök az észlelt problémát már kezdetben – a maguk tudásával, módszereivel próbálják megoldani, megelőzve azt, hogy a probléma súlyosbodjon. A feladat nagyon nehéz, hiszen sokféle készséget feltételez: elfogadást, törődést másokkal, megértést és bizalmat.

A nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi tevékenysége magába foglalja:

- a családdal, a szülővel való kapcsolattartás rendszerét,
- a gyermek személyi jogainak tiszteletben tartását,
- a gyermeket megillető támogatások, szolgáltatások igénybevételéhez való hozzájutást,
- a gyermekek napközbeni ellátását.

A gyermek viselkedésében beállt zavarokat a szülők bevonásával igyekszünk megoldani, illetve szakemberek segítségét kérni. Az eredmény nem minden esetben mondható kielégítőnek, hiszen mint tudjuk a gyermek csak tünethordozó.

A nevelési tanácsadó a közoktatási intézmények gyermekvédelmi tevékenységét pszichológiai, nevelési, fejlesztési szakszolgáltatásokkal egészíti ki, de természetesen a jelzési kötelezettség rájuk is vonatkozik.

2007/2008-as nevelési évben fejlesztést, megsegítést, tanácsot kaptak

Szakértői Bizottság által vizsgált gyermekek száma: **7 gyermek** (ebből SNI-A 2 gyermek SNI-B 2 gyermek)

Nevelési Tanácsadó által vizsgált gyermekek száma: **12 gyermek**

Fejlesztő megsegítést **7 gyermek**

Pszichológiai megsegítést **5 gyermek** kapott az év folyamán.

Logopédiai ellátásban részesül **61 gyermek**.

2008/2009-es nevelési évben fejlesztést, megsegítést, tanácsot kaptak

Szakértői Bizottság által vizsgált gyermekek száma: **4 gyermek** (SNI-A gyermek)
3 gyermek (SNI-B gyermek)

Nevelési Tanácsadó által vizsgált gyermekek száma: **21 gyermek**

Fejlesztő megsegítést **19 gyermek**

Pszichológiai megsegítést **2 gyermek** kapott az év folyamán.

Logopédiai ellátásban részesül **60 gyermek**.

1./ Óvodába járó gyermekek száma a 2007/2008-as nevelés évben

2007. októberi statisztika szerint gyermekek száma: 337 gyermek

2008. januári állapot szerint gyermekek száma : 342 gyermek

(2007. december 31-ig töltötték 3. életévüket)

1./ Óvodába járó gyermekek száma a 2008/2009-as nevelés évben

2008. októberi statisztika szerint gyermekek száma: 325 gyermek
 2009. januári állapot szerint gyermekek száma: 331 gyermek
 (2008. december 31-ig töltötték 3. életévüket)

2./ 2008/2009-as nevelési évben kollégista gyermekek száma: 7 gyermek

2007/2008-as nevelési évben hátrányos helyzetű gyermekek száma: **112 gyermek**
 2008/2009-es nevelési évben hátrányos helyzetű gyermekek száma: **130 gyermek**

központi óvoda:	82	ebből halmozott hátrányos:	24
Rákóczi úti óvoda:	24	ebből halmozott hátrányos:	5
Szent Lajos úti óvoda:	24	ebből halmozott hátrányos:	11

Hátrányos helyzetű az a kisgyermek, akit a család körülményei szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

Halmozott hátrányos helyzetű az a kisgyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül és a szülő iskolai végzettsége 8 általánosnál nem magasabb.

2. Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, illetve 50 %-os térítésben részesülők

2007/2008. nevelési év (október 1-i statisztikai alapján)

	Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	50 %-os kedvezményben részesülők
Központi Óvoda	76	46
Rákóczi u. Óvoda	14	12
Szent L. u. Óvoda	22	5
Összesen	112	63

Nem étkező gyermek száma: 2 gyermek (Étkezés alól egészségügyi okok miatt felmentve, orvosi igazolás csatolva)

2008/2009. nevelési év (október 1-i statisztika alapján)

	Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	50 %-os kedvezményben részesülők
Központi Óvoda	82	45
Rákóczi u. Óvoda	24	9
Szent L. u. Óvoda	24	3
Összesen	130	57

Nem étkező gyermek száma: 2 gyermek (Étkezés alól egészségügyi okok miatt felmentve, orvosi igazolás csatolva)

3.

A Gyermekjóléti Szolgálat alapellátásába 2008. 05. 01 - 2009. 05. 13-ig 18 kisgyermek került az intézményünk jelzése alapján. Az óvoda gyermekvédelmi felelőse minden hónap első szerdáján részt vesz az esetjelző megbeszélésen, illetve szükség esetén felkeresi a szolgálat munkatársait.

Veszélyeztetettség oka 2 gyermek esetében

Testi higiénés elhanyagolás, mely egész évben fennállt. A szülő rendszeresen elmulasztotta a fejtevésség kezelését, veszélyeztetve ezzel saját gyermekét és környezetét.

Megtett intézkedések: családlátogatás elmondtuk, hogyan kell a hajjal érintkező textíliákat, fésűket fertőtleníteni. Bevontuk a probléma megoldásába a védőnői szolgálatot.

Veszélyeztetettség oka 6 gyermek esetében:

A gyermek tanköteles, a szülő ennek ellenére rendszertelenül járatta óvodába.

Megtett intézkedések: családlátogatás alkalmával megbeszéltük a szülővel, hogy az óvodai ellátás a gyermek érdekeit szolgálja. A szülő hivatkozott arra, hogy a kisgyermek sokat beteg, illetve arra, hogy nincs ki elhozza az óvodába. A felszólítások hatására a gyermekek rendszeresen járnak óvodába.

Veszélyeztetettség oka 2 gyermek esetében:

A gyermek halmozottan hátrányos helyzetű. A szülő rendszertelenül járatta óvodába, sok az igazolatlan hiányzása.

Megtett intézkedések: óvodavezetői felszólítás, családlátogatás.

A családlátogatás alkalmával próbáltuk a szülővel megértetni, hogy óvodai ellátás gyermeke érdekeit szolgálja. A szülő hivatkozott szociális nehézségeire (nem volt pénz mosóporra, nem tudott mosni.)

Veszélyeztetettség oka 1 gyermek esetében:

A kisgyermek otthon játszott az udvaron, és szülői felügyelet nélkül tüzet gyújtott. Ebbe műanyagot tartott, mely megolvadva ráfolyt a kezére és égési sérülést okozott.

Megtett intézkedés: jelzés a Gyermejkölési Szolgálat felé, akik meglátogatták a családot, illetve az óvodapedagógus felhívta a szülő figyelmét a gyermekek otthoni fokozott felügyeletére.

Veszélyeztetettség oka 1 gyermek esetében:

A gyermek téli időben rendszeresen alsónemű, zokni nélkül, félcipőben jött óvodába. Az anya nem az időjárásnak megfelelően öltöztette.

Megkeresésre a szülő azt mondta, a gyermek leveszi a ruhákat, amiket ő ráad, és nem veszi vissza. A kisgyermeknek nem tud parancsolni, nem fogad szót neki. Kérdésre, hogy miért nem hozott zoknit, amiben hazaviszi, azt mondta, ki vannak mosva.

Az óvoda a kisgyermeket ellátta ruhaneművel (ezek gyűjtésből származnak), a kérdéses esetekben is pótolva lettek a ruhadarabok. Az anya viszont nem vigyázott a kapott ruhákra (pl.: elvitte a kutya a cipőt, leszedte a kötélről a ruhát)

Veszélyeztetettség oka 1 gyermek esetében:

Az édesanyját rendszeresen bántalmazta az apa. A gyermekeket még nem bántotta, de az anya fél. Szeretne Anyaotthonba kerülni.

Megtett intézkedések: jelzés a Gyermejkölési Szolgálat felé

A család gondozóval történő beszélgetések után a probléma megoldódott. Az apa elköltözött, de anyagilag támogatja a családját.

Veszélyeztetettség oka 2 gyermek esetében:

A gyermek a Szakértői Bizottság vizsgálatára egyik esetben nem érkezett meg, illetve a másik esetben a szülő nem jelent meg.

Megtett intézkedések: Szülő értesítése, jelzés a Gyermejkölési Szolgálat felé

Veszélyeztetettség oka 2 gyermek esetében:

A gyermekeket nem írárták be a 2009/2010-es nevelési évre.

Megtett intézkedések: Szülő értesítése, jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

Veszélyeztetettség oka 1 gyermek esetében:

A család a szülők különélése miatt került krízis helyzetbe. Az apa elköltözött, az anya román állampolgár, a család a gyermekek után járó támogatásokat az apa számlájára kapja.

A gyermekek éhesek, felügyelet nélkül vannak, amikor az anya dolgozik.

A Gyámügyi Hivatal védelembe vételi eljárást folytatott le, melynek eredményeképpen a gyermekeket védelembe vette.

Veszélyeztetettség oka 1 gyermek esetében.

A kisgyermek január hónapban 1 hetet hiányzott igazolatlanul.

Megtett intézkedések: Családlátogatás, melynek során az anya elmondta, hogy az apa munkanélküli, alkalmi munkákból élnek és félnek, hogy ha a kislány óvodába járna beteg lenne, a gyógyszereket pedig nem tudják megvenni. Elmondtuk, hogy a gyermek tanköteles, nincs mód arra, hogy felmentést kapjanak az óvodai nevelés alól.

Azóta a gyermek rendszeresen jár óvodába.

Veszélyeztetettség oka 1 gyermek esetében:

A gyermek rendszertelenül jár óvodába, pedig tanköteles. Az édesanya várandós, az apát gerincsérvvel műtötték. A család a buszmegállótól nagyon messze lakik. (kb. 2 km) Gondot okoz, hogyan tudják a kislányt bejuttatni az óvodába.

Megtett intézkedések: óvodavezetői felszólítás, családlátogatás.

A családlátogatás során próbáltam megértetni a szülővel, hogy a kislány nem hiányozhat az óvodából, hiszen óvodaköteles. Azt a megoldást találtuk, hogy a közelben levő nagymama fogja őt reggel behozni, itt fog aludni, és délután szintén a mama viszi majd őt haza.

Veszélyeztetettség 1 gyermek esetében

A gyermek szülője az 1. félévben nem fizetett térítési díjat az óvodai étkezéshez. Azóta talán nem törlesztettek a hátralékból.

Összegzés:

Az elmúlt egy évben a 18 esetből 8 eset oldódott meg, a többi 10 esetet folyamatosan figyelemmel kísérjük.

Minden veszélyeztetés esetén jelzéssel értem a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai felé, így megtörténhetett az alapellátásba helyezés.

A városban a jelzőrendszer működése jó. A rendszerben dolgozó szakemberek stabilak, szakmailag maximálisan felkészültek, lelkiismeretesek. Az esetek hatékony kezelése ennek eredménye. Állandó emberekkel lehet csak építő megoldásokat találni az esetek kapcsán.

A gyermekvédelmi munkát segítő személyek intézményen belül:

- óvodavezető,
- gyermekvédelmi-felelős,
- óvodapedagógusok,
- az óvoda minden dolgozója.

A gyermekvédelmi munkát segítő intézményen kívül:

- egészségügyi szolgáltatást nyújtók / védőnői szolg., házi orvos, házi gyermekorvos
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók
- közoktatási intézmények
- rendőrség
- gyámhatóság
- civil és egyházi szervezetek

A gyermekvédelmi munkát segítő személyek, intézmények

Intézményen belül

- óvodavezető
- gyermekvédelmi felelős
- óvodapedagógusok
- és az óvoda minden dolgozója

Intézményen kívül

- egészségügyi szolgáltatók (védőnő, háziorvos)
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók
- közoktatási intézmények
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatók
- gyámhatóság
- civil és egyházi szervezetek.

3.3.1.1. Lajosmizsei Napköziotthonos Óvoda Felsőljajosi Tagintézménye

(Készítette: Kéglné Szabó Márta gyermekvédelmi felelős)

Az óvoda gyermek- és ifjúságvédelmi rendszerének működéséért az óvoda vezetője felelős. Az ő munkáját segíti a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős Kéglné Szabó Márta, és aktívan részt vesz minden óvodapedagógus. A helyi óvodai nevelési program tartalmazza a gyermekvédelmi munka azon alapvető feladatait, melyet célul tűzött ki a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek segítésére.

Helyzetelemzés:

Az óvodába járó gyermekek száma 2008. szeptemberében 50 fő, 2009. áprilisában 53 fő. A szociálisan anyagilag hátrányos gyermekek száma 9 fő, azaz a teljes létszám 17%-a.

A halmozottan hátrányos gyermekek száma 2 fő, veszélyeztetett kategóriába sorolható gyermekünk nincs.

Az óvoda létszáma változott 2009. márciusától: egy kiscsoportos korú gyermek felvételt nyert, így a létszám 53-ra változott. Ez a hátrányos gyermekek létszámát nem érinti, abban nem történt változás.

Mit teszünk a hátrányok leküzdésére?

- Több odafigyelést, nagyobb toleranciát tanúsítunk ezen gyermekek irányába, segítve ezzel a testi-lelki, és értelmi felzárkóztatásukat.
- A sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű gyermekkel csoporton kívül egyénileg is próbálunk foglalkozni.
- Szülői értekezleteken, és családlátogatások alkalmával nevelési problémák, magatartási zavarok rendezéséhez segítséget nyújtunk.
- Külső szakember (pszichológus) segítségét is kérjük a legproblémásabb esetekben.
- Ruhákat gyűjtünk a rászoruló családok részére.
- Az Önkormányzattól rendszeres gyermekvédelmi támogatást, és ingyenes étkezést kapnak.

A veszélyeztetettség okai:

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek elsősorban környezetük, és a családban meglévő anyagi gondok, feszültségek, és a szülők alacsony iskolázottsága miatt sorolhatók ebbe a kategóriába.

Jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai:

Az intézmény gyermekvédelmi felelőse minden hónap első szerdáján részt vesz a jelzőrendszeri értekezleteken Lajosmizsén. Megbeszélik az aktuális problémákat, és segítséget kap azok megoldásában. Figyelemmel kísérik a problémás eseteket, és visszajelzést adnak a tapasztalataikról, intézkedéseikről.

Probléma esetén a gyermekvédelmi felelős a csoportbeli óvónővel kimegy családot látogatni, és ha a szülővel nem jut megegyezésre, nem történik változás, a családsegítő segítségét kéri.

A védőnőkkel is pozitív az együttműködésünk, rendszeresen szűrték a gyermekeket, sok segítséget kaptunk és nyújtottunk is egymás munkájában.

Szociometriai adatok 2008. június 01.-től- 2009. május. 31.-ig:

- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 2
- hátrányos helyzetű gyermekek száma: 9
- veszélyeztetett gyermekek száma: nincs
- védelembe vett: nincs
- nevelési tanácsadó vizsgált: 5 gyermeket
- szakértői bizottság elé küldve: 3 gyermek
- rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül : 9 gyermek

Kedvezményes étkezésben részesülők adatai:

50%-os kedvezmény: 18 fő, 100%-os kedvezmény: 9 fő.

3.2.2. Általános Iskola:

Gazdag J.

ÉRKEZETT
2009. MÁJ 18

**Beszámoló a Fekete István Általános Iskola
2008. évi
gyermekvédelmi munkájáról**

Iskolánkban hat éve folyik hivatalos gyermekvédelmi munka. Munkánk főbb területei és tevékenységei a következők:

I. Az iskola belső tevékenysége

1. A túlkoros tanulók kérdése

Iskolánkban az elmúlt évek szemléletváltásának és a tanulókkal, családokkal folytatott kapcsolattartások eredményeképpen **a túlkoros tanulók, az évisméltésre kényszerülők száma csökkent**, aminek következtében a nevelési és magtartási problémák is csökkentek.

2. Az iskolában segítségre szoruló gyermekek

Folytattuk azt a tavalyi tanévben elkezdett koncepciónkot, miszerint a tanulási képességzavarokkal küzdő, sajátos nevelési igényű tanulókat már az óvodában, elsősben szűrjük, és hogy a megsegítésre javasolt gyermekeket minél korábban fejlesztő pedagógus, logopédus elé juttatjuk. Továbbra is **problémát jelent, hogy az ilyen megsegítésre szoruló tanulóknak csak egy részével tudunk foglalkozni**, inkább első-második osztályosokkal, mert több szakemberre lenne szükség.

3. A tanulószoba fenntartása

Negyedik tanévben kezdtük a tanulószobát, ismét teljes létszámú kihasználtság mellett. A mai társadalmi viszonyok között egyre több tanulóra nincs elég ideje a szülőknél, egyre több gyermeknek nem biztosítottak otthon a tanulás feltételei, ezért az iskola által szervezett délutáni tanulási és szabadidős tevékenység ezen formájában kerül sor a hátrányos helyzetű tanulók ilyenfajta megsegítésére.

Több éves eredmény, hogy **a tanulószobai támogatásban részesülő tanulók közül csak csekély számú kényszerül valamely tantárgyból pótvizsgázni**, és ez figyelembe véve a gyermekek hátrányos helyzetét, jó eredménynek mondható.

4. Az osztályfőnöki munka és az osztálytanári értekezletek

Az osztályfőnök kollégák pozitívan állnak a gyermekekkel való törődés néha bizony embert próbáló munkájához. Mert egy dolog tanítani, és egy másik dolog gyermekeket nevelni, családi helyzetekkel tisztába kerülni, a szülőkkal kapcsolatot tartani, **a passzív szülőket az együttműködésre rávenni**. Osztályfőnökeink azonnal vagy kis idő elteltével reagálnak a gyermekekkel, szülőkkal felmerülő

problémákra, melyekre iskolán belül és a jelzőrendszer más tagjaival közösen próbálunk megoldásokat keresni.

Az osztályfőnök minden évben egyszer - szükség szerint többször – összehívja az osztályban tanító szaktanárokat, és átbeszéli az osztály összetételét, a régi és új problémákat, elért sikereket. **Ez az értekezleti forma jól kiegészíti a mindennapos pedagógiai munkát**, értékes adalékokkal segíti a tanárok osztályban végzett munkáját.

Egy gondozott osztályközösség, egyenként jól ismert, feltérképezett gyerekek és a családi háttér jó ismerete az a szükséges alap, amelyek megvalósulása nélkül nem képzelhető el hatékony és minden érdekelt félnek sikereket adó pedagógiai munka.

5. Iskolán belüli esetmegbeszélések és a családlátogatások

Folytattuk azt a gyakorlatot, hogy **a problémák észlelése után mihamarabb felvesszük a kapcsolatot a szülővel**, vagy családlátogatás alkalmával, vagy iskolába történő behívás útján. Ilyen alkalmakkor a gondok sorolásán túl megpróbálunk megoldási alternatívákat kínálni a családnak, a lehetőségeinket és kompetenciánkat meghaladó esetekben külső szakemberek felé jelzünk.

Az elmúlt évben ismét minden tanítási hétre jutott három-négy családlátogatás, ami azért nem kevés, figyelembe véve, hogy ezek az alkalmak a kötelező osztályfőnöki családlátogatásokon kívüli esetekben történtek.

6. Konfliktuskezelő bizottság

2008 tavaszán határoztuk el egy iskolai, gyermek és iskola között keletkező konfliktusokat megbeszélő, kezelő bizottság létrehozását. Tagjai: a gyermekvédelmi felelős, egy igazgatósági tag, a gyermekvédelmi felelős, az osztályfőnök, a diákönkormányzat egy tagja és a Szülői Szervezet vezetője. A bizottság munkája során közli a gyermekkel és a szülővel a problémát, meghallgatja a másik felet, majd közösen megpróbál valamilyen megoldásra javaslatot tenni. Meghatároz egy néhány hónapos határidőt, ami alatt a megállapodásban rögzítetteket a két fél megkísérli megvalósítani, aztán sor kerül az újbóli összetülésre, a tapasztalatok megbeszélésére, és ha szükséges, tovább módosítják a teendőket.

Tapasztalatunk szerint tíz esetből nyolc alkalommal sikerül látványos változásokat felmutatni. Természetesen ezek a megbeszélések csak az iskola kompetenciáját meg nem haladó ügyekben lehetnek sikeresek.

7. Veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók összesítése

2006/2007-es tanévben iskolánkban:

Szociális okok miatt hátrányos helyzetű, veszélyeztetett: **212 fő**,

Ebből halmozottan hátrányos helyzetű: **157 fő**

Tanulási zavarokkal küzd: **234 fő**

Magatartási problémával küzdő: **57 fő**,

Tartós egészségi problémával bír: **39 fő**.

Egy megjegyzés ezekhez a számokhoz: csak arról tudunk statisztikát készíteni, ami kiderül. Feltételezve egy csekély számú, még kb. 10%-os látens esetet, a problémák igen nagyok mondhatók.

8. A magántanulók évenkénti kétszeri vizsgáztatása, a magántanulók számának jövőbeni csökkentése

Az elmúlt évben kevesebb tanulónk lett magántanuló, mint a korábbi időszakban. Gyakran megesett, hogy a gyermekek nem jártak rendszeresen iskolába, magas óraszámban hiányoztak igazolatlanul, vagy akár igazoltan is, a családok emiatt sokszor kerültek olyan helyzetbe, amikor rajtuk ezt szankcionálták, vagy szankcionálni próbálták. Ezt kikerülendő magántanulói státuszt kértek a gyermeküknek, a további kellemetlenségek elkerülése érdekében. Mi ezt a tendenciát meg kívánjuk állítani, szeretnénk elérni, hogy a gyermekek igenis járjanak iskolába, részesüljenek az oktatás és nevelés, a közösségi élet jótékony hatásaiból, mert otthon ezt nem biztosan kapják meg. Ezért **csak nagyon indokolt esetben adunk helyt ilyen szülői kérésnek.**

A törvény előírja, hogy a magántanulókat kétszer kell – egy-egy féléves anyagból – vizsgáztatni: félévkor és év végén.

A régóta tervezett év közbeni megsegítésük konzultációs alkalmakkor, részbeszámoltatásokkal anyagi és személyi erőforrások hiányában még nem indulhatott meg.

Probléma, hogy még ezen alkalmakra sem minden tanuló jön el, pedig írásban mindenkit értesítünk a vizsgák időpontjáról.

9. Iskolai hiányzások

Minden tanévben, így az elmúltban is és a jelenlegiben is nagy problémát okoz pedagógiai munkánkban a magas óraszámot kitevő igazolt vagy igazolatlan tanulói mulasztások, legalábbis nem csökkenő tendenciája.

A 2008-as naptári évben **78** esetben kellett felszólítást küldenünk a szülőknek **igazolatlan hiányzás** miatt, ezzel egy időben az önkormányzatnak feljelentést a szülők ellen. Ez a szám alacsonyabb az előző évinél. A fenti esetszám által érintett családok száma: 22. Elmondható, hogy új családok is bejelentkeztek erre a viselkedési formára. Van olyan család, kis számban, amely csak próbálgatja a kötelességek alól kibújás ezen módját, a **nagy részük évek óta, több gyermekével is rendszeresen gyakorolja.** Tudni kell azt, hogy ha egy gyermek nem vesz részt a tanítás-nevelés folyamatában, abból gyakran kimaradozik, olyan behozhatatlan hátrányokat szenved, olyan hiányosságokat szed össze, amelyek egész későbbi életére kihatással vannak. Szülők tudják, hogy kötelességük a gyermek iskolába járatása, mégis az esetek többségében könnyű szívvel választják ezt a viselkedési formát.

Ettől némileg eltérő, de lényegében mégsem különb változata a hiányzásoknak még mindig orvosi igazolással lefedve történik. Anélkül, hogy bárki megkérdőjelezné egy gyermek betegségének súlyosságát, a hiányzás indokoltságát, rendszeresen derül ki egy-egy tanulóról, hogy hiányzása nem betegség miatt történt, a hiányzásról az iskolát – a házirendben leírtak szerint – a szülő nem tájékoztatta, esetleg a szülő nem is tudott róla. Ilyen esetekben tehetetlenek vagyunk.

Szükséges lenne az igazolt és igazolatlan hiányzásokat visszaszorítani, mert a következmények beláthatatlanok lesznek.

10. Gyermekkorú elkövetők bűncselekményei

A múlt évben megszorodtak azok az esetek, amikor gyermekkorú és fiatalok elkövetők különböző súlyú bűncselekményeket követtek el. Ezek feldolgozása és összegzése a Lajosmizsei Rendőrség hatáskörében zajlott. A problémák eszmegbeszélések, cigányönkormányzattal történő egyeztetések és családlátogatások segítségével visszaszorultak, vagy legalábbis kevésbé zajlottak szem előtt, de 2005 végére ismét növekedni kezdett az ilyen bűncselekmények száma. Az ezt követő években az ilyen jellegű cselekmények száma csökkent, a probléma – talán csak átmenetileg – csitulni látszik.

II. Az iskola és a jelzőrendszer együttműködése

A városi jelzőrendszer évek óta működik, azt hiszem, hogy a múlt év óta a leghatékonyabb. Ennek sok más mellett az az oka, hogy a Gyermekjóléti Szolgálatnál nagyon fiatalos, elhivatott és rátermett szakemberek dolgoznak, akik nyitottak a problémák kezelésére. Ők a kulcsai az egész rendszer működtetésének és működésének.

Ha ez adott, a többi tagnak jóval könnyebb dolga, és sokkal intenzívebb teendője van. Mert ahol lendület van, és egy fogaskerék beindul, ott a többi sem maradhat tétlen.

Kétségtelenül meglévő felfogás és mentalitásbeli különbségek ellenére **a rendszernek mint egésznek működnie kell, nem akadáhat el egyetlen olyan ügy sem, amely egyébként megoldásra vár, kezelésre szorul.**

Végzünk néhány esetben közös családlátogatást is a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, ez a közös munkának egy jó lehetősége, ahol egy-egy család együttes meglátogatása nem egyszer hatásosabb fellépést, gyakorlatiasabb megállapodást eredményez.

Amíg valakit, valamelyik családot alapellátásba vételre kell javasolni, addig nem olyan súlyos a helyzet.

Ha esetlegesen védelembe vételre, vagy ennél komolyabb lépésre kell javaslatot tennünk egymásnak, akkor az már nem annyira szívet melengető. Ezért inkább a megelőző fázisokat erőltetjük. Az is tény, ez néha oda vezet, hogy – a senki által sem szívesen felvállalt – komolyabb szankciók meg nem lépése miatt a családokkal kapcsolatos munka, törődés, intézkedés egy helyben topogássá, már többször megfutott körök értelmetlen ismétlésévé válik. Ezt kikerülni nagyon nehéz, bizonyos esetekben lehetetlennek tűnik.

A jövőbeni sikerek és jó együttműködés reményében végezzük tovább közösen a feladatainkat iskolán belül és a jelzőrendszer tagjaival.

Lajosmizse, 2009. május 18..

Balog Csaba
gyermekvédelmi felelős

Fekete István Általános Iskola
6050 Lajosmizse, Széchenyi tér 1.

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések

(Készítette: Rostásné Rapcsák Renáta gyámhatósági ügyintéző)

Az elmúlt évben Felsőlajos településen sem védelembe vételi eljárásra sem pedig ideiglenes hatályú elhelyezésre nem került sor. Ennek okát egyrészt abban látom, hogy a jelzőrendszer tagjai között rendkívül jó az együttműködés. Bármiféle problémát észlelünk azonnal tettekre és megoldásra kerül a sor, mindehhez azonban szükséges az érintett család együttműködése is.

A Gyermekvédelemről és a Gyámügyi Igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 7. § (1) bekezdése kimondja, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. Ellentmondás húzódik meg a törvény ezen szavai, valamint a mai magyar társadalmi, gazdasági viszonyok között.

A munkajövedelemmel nem rendelkező gyermekes családok jövedelmi viszonya az elmúlt év során sem javult. Ezen családok esetében az állami családtámogatások nem elegendőek még a legalapvetőbb gyermeki szükségletek kielégítésére sem. Sok esetben tapasztaljuk, hogy a szülők alkalmi munkát vállalnak, ebből pótolják a család havi bevételét, azonban ettől függetlenül előfordulhat, hogy átmenetileg nehéz anyagi helyzetbe kerülnek.

Az anyagi veszélyeztetettség a leggyakrabban felmerülő probléma a gyermeket nevelő családok esetében, amely esetenként településünkön is megmutatkozik. A hátrányos anyagi helyzet további más hátrányos helyzetnek oka, illetve okozója is egyben, ami további súlyos problémákhoz vezethet.

5. A gyámhivatal 2006. évi tevékenységének átfogó értékelése

(készítette: Móráné Vas Magdolna főtanácsos és Pósfay Péter főtanácsos- Városi Gyámhivatal, Lajosmizse)

A gyámhivatal két fő ügyintézővel látja el feladatait Lajosmizse és Felsőlajos közigazgatási területén, mint illetékes gyámhivatal.

A tevékenységgel összefüggő jellemzőbb adatokat a korábbi évekkal összehasonlítva mellékelt táblázatban foglaltuk össze.

Ügyirat-forgalom	év	2003	2004	2005.06.30	2006	2007	2008
Iktatott gyámhatósági ügyek fő és alszámon		1734	2270	1067	2268	1991	2231
	alapszámon	273	320	237	340	309	317
	alszámon	1461	1950	830	1946	1682	1914
	döntések sz.	305	345	158	363	273	427
	fellebbezés	2	1	1	2	0	7
Ügyintézők száma		2	2	2	2	2	2

	év	2003	2004	2005.06.30	2006	2007	2008
Ideiglenes elhelyezés	ügyek száma	4	2	0	4	1	2
	elhelyezett gyermekek száma	9	4	0	5	3	2

	másik szülőnél	0	2	0	5	0	
	harmadik személynél		0	0	5	0	
	nev. szülőnél	7	2	0	5	2	2
	gyermekotthonban	20	0	0	5	1	
	gyámhivatali dönt sz.				5	2	7
Tárgy évi nyilvántartott gyermekek	átmeneti nevelt	14	11	10	10	12	12
	tartós nevelt	1	2	2	2	2	2
	évben elrendelt utógondozói ellátott	1	0	1	1	0	1
Örökbefogadás	engedélyezés	1	0	0	1	1	0
	felbontás	0	0	0	0	0	0
	örökbefogadásra alkalmasnak nyilv. szülő	4	5	7	8	8	0
	örökbe fogadhatóvá nyilv. gyermek	1	1	0	0	0	0

év	2003	2004	2005.06.30	2006	2007	2008	
Családi jogállás rendezés	46	33	22	55	46	45	
Perindítás szülői felügyeleti ügyekben/ érintett gyermek	2/6	2/6	0	6	0		
Évben kapcsolattartási ügyek	0	3	0	5	7	9	
Nyilvántartott	gyámsági ügyek	32	28	27	28	29	38
	gondnoksági ügyek	58	52	59	64	56	59
	a gondnoki tisztet hiv. gondnok látja el	14	15	20	20	16	15
	hiv. gondnok száma	1	1	2	2	1	1

év	2003	2004	2005.06.30	2006	2007	2008	
Nyilvántartott ingó és ingatlan tulajdonos	kiskorú	159	157	152	128	121	122
	gondnokolt	29	29	29	32	34	38
Gyermektartásdíj megelőlegzés az évben	ügyek száma	2	1	2	3	3	3
	részesülő gyermekek száma az évben	5	8	9	5	8	8
	kifizetett összeg/ezer	278	434	nincs adat	392	779	709

	otthonteremtési támogatott fiatal	0	0	0	0	2	0
Kiskorúak házasságkötése	engedélyezett kérelem	0	0	0	1	0	0
	elutasított kérelem	0	0	0	0	0	0
Családba-fogadás	családba fogadott gyermekek száma	3	0	1	5	3	3

6. Felügyeleti szerv ellenőrzésének megállapításai

(Készítette: Rostásné Rapcsák Renáta gyámhatósági ügyintéző)

A Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala Bács-Kiskun Megyei Területi Kirendeltsége 2008. június 24. napján gyámügyi ellenőrzést tartott Felsőlajos Község Gyámhatóságánál.

A gyámügyi ellenőrzés célja: a gyámhatósági tevékenység hiányosságainak feltárása, a helytelen gyakorlat megváltoztatása, a gyámhatósági munkavégzés feltételeinek felmérése és a közvetlen szakmai segítségnyújtás volt.

Kiemelt vizsgálati tárgykörök: - az eseti és ügygondnok rendelés gyakorlata 2007. évben
- a 2 éven túli védelemben vétel okainak vizsgálata

Tekintettel arra, hogy a célvizsgálattal érintett ügyirat nem keletkezett, a gyámhatósági hatáskörben iktatott egyéb ügyiratok kerültek áttekintésre.

A Gyámhivatal összegzett véleménye a vizsgálat alapján:

„Rendkívül kevés gyámügy keletkezett a településen, amely egyrészt az alacsony lélekszámból következik, de bizonyára köszönhető a gyermekvédelemben dolgozó nagy helyismeretének, a jelzőrendszer működésének, és a hatékony alapellátásnak is. A megelőzés előtérbe helyezése nagy mértékben könnyíti és csökkenti a hatósági tevékenységet. Az eljárások során mind a Ket., mind a Gyer. szabályai érvényesülnek.”

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

A Gyermekjóléti Szolgálat jövőre vonatkozó javaslatainak, céljainak meghatározása

A szolgálat jövőre vonatkozó javaslatai

- Lajosmizsén a Nevelési Tanácsadó heti 6 óra tevékenysége tapasztalataink szerint nagyon kevés. Helyi szintű kiterjesztésére nagy szükség lenne, minimum heti 10 óra indokolt lenne. Sok család igényelné, de a Kecskemétre való bejutás sok időt, pénzt és energiát vesz el, a várakozási idő is hónapokra tehető.
- Bölcsőde létrehozása.

A szolgálat 2009. évre vonatkozó céljai

A Gyermekjóléti Szolgálat hármas feladatkört lát el: szervezési (szervező tevékenység), szolgáltatási (ellátások közvetítése) és gondozási (ellátások teljesítése) feladatokat végez. Eddig a gondozás volt hangsúlyos, most a másik kettőt is szeretnénk fejleszteni, bővíteni.

2007. évben már elkezdtük a mentori hálózat (önkéntesek részvétele a gyermekvédelemben) kiépítését, melyet tovább szeretnénk folytatni. Létrehozásával egyik célunk, hogy még több család számára lehessen segítséget nyújtani életvezetési, ügyintézési, tanulási gondok megoldásában vagy a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésének megszervezésében is nagy szerepük lehetne. Második, távlati célként pedig megfogalmaztuk, hogy a helyettes szülői hálózat megvalósítására is megoldást jelenthetnének.

Lajosmizse Város Önkormányzata az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 5.2.5/08/1/A kódszámú, Gyermekek és fiatalok integrációs programjai című kiírására pályázatot nyújtott be a gyermekvédelmi komponensben, 2008. szeptember 10-én. „A Lajosmizsei Gyermekjóléti Szolgálat prevenciós célú gyermekvédelmi programjai 2009-2010-ben” című projektterv megvalósítására 19 997 204 Ft támogatást ítélte oda a Bíráló Bizottság, amely a maximális elnyerhető 20 millió Ft-ot megközelítő összeg. Pályázatunk az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg. Az Önkormányzat és a gyermekekkel foglalkozó helyi szakemberek a pályázattal célul tűzték ki a hátrányokkal küzdő iskoláskorú gyermekek és családjaik integrációs esélyeinek növelését oktatási rendszeren kívüli megelőző célú programokkal, amelyek kompenzálják hátrányaikat. Célcsoport a családban élő, a Lajosmizsei Gyermekjóléti Szolgálat klienskörébe tartozó, elsősorban 10 év feletti gyermekek és szüleik.

Szakmai programok

A személyiség érését és a gyermek szocializációját elősegítő csoportos foglalkozások

Pszichodráma

Kommunikációs - konfliktuskezelési tréning fiatalok részére

Szociális beilleszkedést segítő tréningek fiatalok részére

Kommunikációs és egyéb önismereti, illetve szociális beilleszkedést segítő tréningek

Kommunikációs tréning szülőknek

A szakmai programok folyamatába illeszkedő, annak célját erősítő programok

2 nyári tábor lebonyolítása

A projekt megvalósításának módja

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye által biztosított projektmenedzseri tevékenység és a Gyermekjóléti Szolgálat által biztosított szakmai vezetés.

1 fő szociális munkás felvétele a szakmai megvalósító tevékenység időszakára, koordinátori szerepre.

Külső szakértők (pszichológus, gyermekpszichológus, családterapeuta, drámapedagógus, pedagógus, tréner...) bevonása a szakmai programok megvalósításába.

A szakemberekkel foglalkozó szupervízor biztosítása, bevonása.

2 éves projektidőszak és feladatai

2009. év január, február március: Előkészítés, külső szakértők kiválasztásához ajánlatok bekérése, szakértőkkel szerződéskötés. A kiválasztott szakértők szakmai tevékenységének bemutatása egy szakmai tanácskozáson, a Lajosmizsei Gyermekvédelmi konferencián, ezt követően a programban résztvevők (gyermekek,

szüleik) kiválasztása. A megvalósítást szolgáló helyszínek (Egészségház) erre szolgáló helyiségeinek rendbehozatala, és a megvalósítást szolgáló eszközök beszerzése. 1 fő közalkalmazott szociális munkás felvételének pályáztatása, foglalkoztatása. Támogatói szerződés megkötése a pályázat irányító hatóságával.

2009. április - 2010. szeptember: Szakmai megvalósító tevékenységek.

2010. október, november december: Zárás, pénzügyi elszámolás.

A Polgármesteri Hivatal Felsőljajosi Kirendeltségének javaslatai

Fontos teendői vannak az Önkormányzatnak a településen élő fiatalok jövője szempontjából. A problémák pontos ismeretében szükségesnek látom a drog és egyéb önkárosító anyagok /dohányzás, alkoholfogyasztás/ használatával kapcsolatos témákban prevenció célú előadások szervezését, a településen élő fiatalok számára. A helyi általános iskolában és a szakközépiskolákban is megfelelő tájékoztatást kapnak a fiatalok fenti szerek használatának ártalmairól, azonban a települési szintű megelőzésre is ugyanakkora szükség van. A fiatalok jelentik falunk jövőjét is, ezért tartom szükségesnek a helyes életvezetési szabályokban az iránymutatást, mindezt a prevenció keretében.

A Lajosmizsei Napköziotthonos Óvoda Felsőljajosi Tagintézménye jövőre vonatkozó javaslatainak, céljainak megfogalmazása:

Nagyon örülünk, hogy a kistérségi feladatellátás keretében logopédus foglalkozik helyben a rászoruló gyerekekkel. Szeretnénk, ha továbbra is megmaradna ez az ellátás, mert a szülőknek is segítség, hogy ingyenes és nem kell utazni a gyermekkel.

A Nevelési Tanácsadó gyógypedagógusa is helyben végzi a vizsgálatait, szintén a szülők öröme. A munkája diagnosztikai jellegű, tanácsokat kapunk a gyermekek fejlesztéséhez is. Hetente kétszer utazó gyógypedagógus foglalkozik helyben a rászoruló gyerekekkel, ami nagy segítséget jelent.

Reméljük, mindkét szolgáltatás a jövőben is biztosított lesz számunkra.

8. Bűnmegelőzési program

(készítette: Becsei Gábor r.szds. és Tarnóczy László r.örgy. őrsparancsnok -Lajosmizsei Rendőrőrs)

Az 2003 évben az ORFK. 13/2003/III/27. számú intézkedése - a családon belüli erőszakról – alapján a családon belül történt erőszakot ki kell vizsgálni és amennyiben gyermek részese, vagy szemtanúja az erőszaknak értesíteni kell a gyermekjóléti szolgálatot.

2003. év május hónaptól 32 esetben történt rendőri intézkedés családon belüli erőszak miatt, mely alkalmakkor 17 esetben gyermek is jelen volt. Ebben a 17 esetben összesen 33 gyermek volt veszélyeztetve.

2004. évben 31 esetben történt rendőri intézkedés családon belüli erőszak miatt, mely alkalmakkor 17 esetben gyermek is jelen volt. Ebben a 17 esetben összesen 29 gyermek volt veszélyeztetve.

2005. évben 26 esetben történt rendőri intézkedés családon belüli erőszak miatt, 5 alkalommal volt jelen összesen 7 gyermek volt veszélyeztetve.

2006. évben 18 esetben történt rendőri intézkedés családon belüli erőszak miatt, 7 alkalommal volt jelen összesen 14 gyermek volt veszélyeztetve.

2007. évben 12 esetben történt rendőri intézkedés családon belüli erőszak miatt, 6 alkalommal volt jelen összesen 14 gyermek volt veszélyeztetve.

2008. évben 11 esetben történt rendőri intézkedés családon belüli erőszak miatt, 6 alkalommal volt jelen összesen 9 gyermek volt veszélyeztetve.

Az alábbiak szerint alakult a nyomozások elrendelése a gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmények vonatkozásában.

2003. évben 6 alkalommal indult nyomozás kiskorú veszélyeztetése bűntett megalapozott gyanúja miatt a szülők ellen. A sikeres nyomozásnak köszönhetően vádemelési javaslattal lettek megküldve a Kecskeméti Városi Ügyészségnek.

2004. évben 2 esetben indult nyomozás kiskorú veszélyeztetése bűntett megalapozott gyanúja miatt, és 2 alkalommal indult nyomozás megrontás bűncselekménye miatt, mely esetekben 2 alkalommal került vádemelési javaslat a másik 2 esetben bizonyíték hiányában került megszüntetésre az ügy.

2005. évben már csak 1 alkalommal indult nyomozás kiskorú veszélyeztetése bűntett megalapozott gyanúja miatt, amely vádemelési javaslattal került befejezésre.

2006. évben nem indult büntetőeljárás kiskorú sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt.

2007. évben nem indult büntetőeljárás kiskorú sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt.

2008. évben már csak 2 alkalommal indult nyomozás kiskorú veszélyeztetése bűntett megalapozott gyanúja miatt, amely vádemelési javaslattal került befejezésre.

A családon belüli konfliktusok általánosságban a megélhetési gondokkal küszködő szegényebb családokat sújtja, ahol alacsonyabb iskolázottság miatt nehezen kapnak munkát. A gondok problémák előli menekülés hatására italozó életmódba menekülnek, amely élezi a feszültséget ezen családokban. Ha ezen családokban történő események nem jutnak időben a tudomásunkra a későbbiek során a folyamatos vitatkozások és veszekedések, a gyermekek elhanyagolásához vezet, amely olykor bűncselekmény méretűvé nőhet. A rendőrség, illetve a társszervek munkájának köszönhető az ilyen jellegű bűncselekmények a területünkön megszűntek.

Lajosmizse területén a gyermekkorú bűnelkövetők által elkövetett bűncselekmények mennyisége nem emelkedett az előző évekhez képest, melyek a leginkább garázda jellegű rongálásokban, valamint tulajdon elleni bűncselekményekben lopásokban kerültek megnyilvánulásra. A bűnelkövetők az unatkozó un. „utca” gyermekekből és a hátrányos helyzetű családokból kerülnek ki. Ezek visszaszorítása érdekében szorosabb kapcsolat kialakítása szükséges a társ szervekkel.

A gyermekjóléti szolgálattal történő együttműködés alkalmával részt veszünk az esetmegbeszélőkön, amelyek során tájékoztatást adunk, illetve tájékoztatást kaptunk a veszélyeztetett gyermekekről. Esetenként bejelentő lapokat küldünk a szolgálat részére amennyiben a rendőri intézkedések során megállapítást nyer, hogy a családi konfliktusban kiskorú is érintett. A továbbiakban is kiemelt fontosságot kell tulajdonítani szolgálat és a rendőrség között létrejött jó kommunikatív kapcsolattartásra, amely elősegíti az esetek során felmerülő problémák megoldását.

A gyermekjóléti szolgálattal folytatott együttműködésnek köszönhetően megállapíthatjuk, hogy 2003. évtől folyamatosan csökken a családon belüli erőszak során, a kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmény. Az esetek során a rendőri intézkedések száma is csökkenő tendenciát mutat, bár a kiskorúak veszélyeztetettségének száma az utóbbi évben nem csökkent, hanem állandósult. Szükségesnek tartjuk továbbra is a hatékony együttműködést, amely együttesen visszaszoríthatja a családi erőszakban érintett, veszélyeztetett gyermekek számát.

9. Az Önkormányzat és civil szervezetek együttműködése

Jogszabály előírja az alapítványokkal és egyesületekkel való együttműködést is. Ez irányba több lépést is tettünk. Az általuk szervezett jótékonysági rendezvényeken részt vettünk, segítve ezzel tevékenységüket. Az adományok áramlása közöttünk folyamatos, hozzásegítve, szervezve ezzel a megfelelő helyre, célcsoporthoz való juttatásukat.